

OPLĄTY DROGOWE W POLSCE I WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

Polityka transportowa jest jedną z ważniejszych polityk Unii Europejskiej. Wprowadzenie opłat drogowych w Europie stało się koniecznością jako efekt coraz wyższych kosztów utrzymania i budowy nowej infrastruktury drogowej. Taka sytuacja zmusiła państwa w Europie do wprowadzenia systemów dodatkowych opłat za użytkowanie swoich dróg. W artykule zostaną omówione opłaty drogowo dla Polski, Czech, Słowacji, Niemiec, Belgii, Holandii, Luksemburgu, Danii, Szwecji, Włoch, Francji, Hiszpanii, Szwajcarii oraz Austrii.

WSTĘP

Przewoźnik w drogowym transporcie krajowym lub międzynarodowym musi liczyć się z koniecznością opłat drogowych [1-8]. Wprowadzenie systemu opłat drogowych w krajach Europy jest usankcjonowane prawnie przez lokalne ustawodawstwa tych krajów. Parlament Europejski w 1999 roku uchwalił w tej sprawie dyrektywę będącą podstawą prawną dla wprowadzania opłat drogowych w krajach Unii Europejskiej. Jest to dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy nr 1999/62 WE z 17 czerwca 1999 roku.

Główne zadania dyrektywy to:

- dostosowanie krajowych systemów obciążeń dotyczących pojazdów komercyjnych,
- zharmonizowanie zasad opłat,
- zróżnicowanie podatków oraz opłat w zależności od emisji zanieczyszczeń,
- ustalenie stawek minimalnych podatków transportowych.

Główne zasady, zapisy oraz regulacje zawarte w tej dyrektywie:

- opłaty nakładane są na użytkowników autostrad lub dróg wielopasmowych. W krajach, w których nie ma autostrad albo dróg o podobnej charakterystyce, opłaty są nakładane na użytkowników dróg, które z technicznego punktu widzenia są najwyższej kategorii;
- państwa członkowskie Unii Europejskiej mogą samodzielnie kreować taryfy za przejazdy swoimi drogami, jest to zgodne z przepisami wspólnotowymi. Warunkiem jest niedyskryminacyjny charakter tych regulacji, muszą obejmować wszystkich kierowców z krajów członkowskich;
- opłaty mogą być nakładane na użytkowników innych odcinków dróg:
 - jeżeli uzasadniają to względy bezpieczeństwa,
 - w części kraju bez autostrad, gdzie jest duże nasilenie ruchu pojazdów ciężarowych;
- art. 7 ust. 3 „w tym samym czasie nie można na ten sam odcinek drogi nałożyć opłat za przejazd i opłat za korzystanie z infrastruktury. Jednakże państwa członkowskie mogą nałożyć opłaty za przejazd na sieci dróg również w miejscach, gdzie za korzystanie z mostów, tuneli oraz przełęczy górskich pobierane są opłaty za korzystanie z infrastruktury”;

- art. 7 ust. 4 „opłaty za przejazd oraz opłaty za korzystanie z infrastruktury nie mogą być dyskryminujące bezpośrednio ani pośrednio, ze względu na narodowość przewoźnika ani ze względu na pochodzenie lub miejsce docelowe pojazdu”;
- państwo członkowskie może ustalić opłaty dla krajowych przewoźników na całej sieci drogowej należącej do terytorium tego państwa;
- opłaty muszą być pobierane w sposób jak najmniej utrudniający swobodny przejazd pojazdów;
- opłaty powinny być proporcjonalne do czasu trwania korzystania z infrastruktury;
- opłaty powinny być powiązane z kosztami budowy lub eksploatacji drogi oraz rozwojem sieci autostrad;
- stawki opłat mogą zależeć od:
 - emisji spalin,
 - pory dnia.

1. OPLĄTY DROGOWE W POLSCE

W Polsce obowiązują opłaty drogowo, które pobierane są na wyznaczonych odcinkach dróg od wszystkich pojazdów (w tym autobusów, samochodów osobowych i ciężarowych). Elektroniczne pobieranie opłat drogowych na terenie Polski odbywa się za pośrednictwem urządzenia viaBOX (rys. 1), które znajduje się wewnątrz pojazdu. Urządzenie viaBOX stosowane jest w pojazdach powyżej 3,5 tony i autobusach o liczbie miejsc większej niż dziewięć (w tym kierowca), niezależnie od ich masy całkowitej. System viaTOLL nie pobiera opłat na tych odcinkach autostrad płatnych, które są zarządzane przez koncesjonariuszy.

Rys. 1. Urządzenie viaBox [11]

Wyróżnia się dwa sposoby płatności [9]:

- płatności pre - paid (przedpłacone)

Oplaty pobierane są automatycznie podczas przejeżdżania przez punkt poboru opłat. Odbywa się to poprzez urządzenie viaBOX, które należy wcześniej nabyć, a następnie doładować środkami w jednym z punktów dystrybucji viaBOX lub w punktach informacyjnych;

- płatność post - paid (z odroczoną płatnością)
Oplaty naliczane są wyłącznie za faktycznie przejechaną liczbę kilometrów. Tutaj również stosuje się urządzenie viaBox, które w wygodny sposób rejestruje wszystkie opłaty drogowe. W tym przypadku nie ma konieczności ciągłego uzupełniania środków.

Wysokość stawek opłaty elektronicznej dla dróg krajowych klasy A i S lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną znajduje się w tabeli 1 [10].

Tab. 1. Stawki opłat dla dróg krajowych klasy A i S

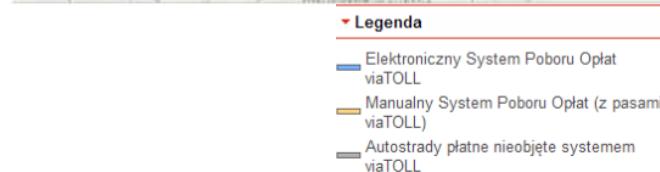
Kategoria pojazdu	Stawka opłaty elektronicznej za przejazd 1 km (w zł)			
	Klasy pojazdów EURO w zależności od limitów emisji spalin			
	max. EURO 2	EURO 3	EURO 4	min. EURO 5
Pojazdy samochodowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 ton i poniżej 12 ton	0,40	0,35	0,28	0,20
Pojazdy samochodowe o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 12 ton	0,53	0,46	0,37	0,27
Autobusy niezależnie od dopuszczalnej masy całkowitej	0,40	0,35	0,28	0,20

Wysokość stawek opłaty elektronicznej dla dróg krajowych klasy GP i G lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną znajduje się w tabeli 2 [10].

Tab. 2. Stawki opłat dla dróg krajowych klasy GP i G

Kategoria pojazdu	Stawka opłaty elektronicznej za przejazd 1 km (w zł)			
	Klasy pojazdów EURO w zależności od limitów emisji spalin			
	max. EURO 2	EURO 3	EURO 4	min. EURO 5
Pojazdy samochodowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 ton i poniżej 12 ton	0,32	0,28	0,22	0,16
Pojazdy samochodowe o dopuszczalnej masie całkowitej co najmniej 12 ton	0,42	0,37	0,29	0,21
Autobusy niezależnie od dopuszczalnej masy całkowitej	0,32	0,28	0,22	0,16

Na rysunku 2 przedstawiono płatne odcinki dróg w Polsce. Zaznaczono na nim drogi z elektronicznym poborem opłat viaToll oraz odcinki autostrad, w których za pobór opłat odpowiadają koncesjonariusze [12].

Rys. 2. Płatne odcinki dróg w Polsce [10]

2. OPŁATY DROGOWE W CZECHACH

Czeski system opłat drogowych MYTO CZ obowiązuje pojazdy oraz autobusy o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. W systemie tym opłaty uzależnione są od liczby faktycznie przejechanych kilometrów oraz naliczane są w pełni elektronicznie za pomocą urządzenia pokładowego Premid-Box (rys. 3). Opłaty te można rozliczać na zasadach pre – paid lub post – paid [13].

Rys. 3. Urządzenie Premid - Box [14]

Urządzenie Premid-Box udostępniane jest bezpłatnie po opłaceniu kaucji u operatora systemu w Czechach. Wynosi ona 54 euro za każde urządzenie pokładowe [13].

Wysokość opłaty drogowej w Czechach to aktualnie około 14 centów/km, w zależności od klasy emisji spalin pojazdu oraz liczby osi. Wysokość opłat zależy także od normy EURO oraz kategorii, do której zaliczono pojazd ze względu na liczbę osi [13].

Na rysunku 4 pokazano mapę Czech z zaznaczonymi drogami płatnymi. Na czerwono zaznaczono autostrady, a na niebiesko inne drogi krajowe objęte opłatami Myto CZ.

W tabeli 3 zestawiono przykładowe opłaty za autostrady i drogi pierwszej kategorii podzielone według klasy emisji spalin i liczby osi.

Rys. 4. Mapa płatnych dróg w Czechach [15]

Tab. 3. Opłaty za autostrady i drogi pierwszej kategorii w Czechach

Klasa emisji spalin	Liczba osi	Autostrady i drogi ekspresowe [EUR]	Drogi 1szej kategorii [EUR]
EURO 0-II	2	3,34	1,58
	3	5,70	2,74
	4+	8,24	3,92
EURO III-IV	2	2,82	1,33
	3	4,81	2,31
	4+	6,97	3,31
EURO V	2	1,83	0,87
	3	3,13	1,50
	4+	4,52	2,15
EURO VI, EEV	2	1,67	0,79
	3	2,85	1,37
	4+	4,12	1,96

3. OPŁATY DROGOWE NA SŁOWACJI

Opłaty drogowe na Słowacji obejmują samochody ciężarowe i autobusy powyżej 3,5 tony i są pobierane na autostradach, trasach szybkiego ruchu oraz na głównych drogach. Łączna długość tras objętych opłatami drogowymi na Słowacji wynosi 2600 kilometrów. System poboru opłat nosi nazwę MYTO i jest połączeniem systemu satelitarnego GPS z technologią mikrofalową. Opłaty rozliczane są w pełni elektronicznie za pomocą urządzeń pokładowych SkyToll (rys. 5). Płatności dokonywać można na zasadach pre – paid albo post – paid. Urządzenie pokładowe wydawane jest po uiszczeniu kaucji w wysokości 50 euro, która zostaje zwrócona w momencie oddania urządzenia u operatora. Wysokość opłaty drogowej na Słowacji ustalana jest na podstawie klasy emisji spalin oraz liczby osi pojazdu i wynosi obecnie około 14 centów/km (bez podatku VAT). Ponadto o wysokości opłaty decyduje kategoria pojazdu, a także rodzaj drogi. Stawki opłat są różne w zależności, czy pojazd porusza się po autostradzie, po drodze ekspresowej, drodze krajowej równoległej do autostrad lub dróg ekspresowych, drodze krajowej nierównoległej do autostrad lub dróg ekspresowych, pozostałych drogach krajowych oraz określonych odcinkach dróg wojewódzkich i powiatowych [16].

Na rysunku 6 pokazano mapę Słowacji z zaznaczonymi odcinkami dróg płatnych.

Przykładowe stawki opłaty za odcinki autostrad i dróg ekspresowych zestawiono w tabeli 4.

Rys. 5. Urządzenie SkyToll [17]

Rys. 6. Mapa płatnych autostrad na Słowacji [18]

Tab. 4. Opłaty za autostrady i drogi ekspresowe na Słowacji

Kategoria pojazdu	Klasa emisji				
	EURO 0 – II [EUR]	EURO III, IV [EUR]	EURO V, VI, EEV [EUR]		
Pojazdy ciężarowe	3,5 t – 12 t	0,103	0,093	0,080	
	12 t i więcej	2 osie	0,220	0,199	0,172
		3 osie	0,232	0,210	0,181
		4 osie	0,241	0,218	0,188
Autobusy	3,5 t – 12 t	5 osi	0,232	0,210	0,181
		12 t i więcej	0,060	0,050	0,030
		12 t i więcej	0,110	0,100	0,060

4. OPŁATY DROGOWE W NIEMCZECH

Od każdego poruszającego się po niemieckich autostradach samochodzie ciężarowego o masie całkowitej 7,5 tony lub większej operator Toll Collect pobiera opłaty drogowe, które uzależnione są od pokonywanego dystansu. Wysokość opłaty jest obliczana na podstawie: klasy emisji spalin, liczby osi oraz długości płatnego odcinka trasy. Oprócz autostrad opłaty obowiązują również na około 4700 km dróg federalnych [19].

Opłaty drogowe w Niemczech mogą być rozliczane za pomocą urządzenia Toll Collect przez Internet na stronie operatora Toll Collect lub w punkcie poboru opłat drogowych. Na rysunku 7 pokazano urządzenie Toll Collect [19].

Rysunek 8 przedstawia mapę Niemiec z zaznaczonymi płatnymi drogami.

W tabeli 5 pokazano przydział kategorii pojazdu do klasy emisji spalin, natomiast w tabeli 6 stawki [22].

Rys. 7. Urządzenie Toll Collect [21]

Rys. 8. Mapa dróg płatnych w Niemczech [20]

Tab. 5. Klasy emisji spalin zgodnie z ustawą o pobieraniu opłat za korzystanie z dróg publicznych

Kategoria	Europejskie normy emisji spalin
A	Euro 6
B	Euro 5
C	Euro 4
D	Euro 3
E	Euro 2
F	Euro 1, Euro 0

Tab. 6. Stawki opłat drogowych w Niemczech za kilometr

Kategoria	Stawka opłat koszty związane z zanieczyszczeniem powietrza	Liczba osi	Stawka opłat koszty związane z infrastrukturą	Łączna stawka opłat w centach
		[centy]	[centy]	[centy]
A	0	2	8,1	8,1
		3	11,3	11,3
		4	11,7	11,7
		od 5	13,5	13,5
B	2,1	2	8,1	10,2
		3	11,3	13,4
		4	11,7	13,8
		od 5	13,5	15,6
C	3,2	2	8,1	11,3
		3	11,3	14,5
		4	11,7	14,9
		od 5	13,5	16,7
D	6,3	2	8,1	14,4
		3	11,3	16,6
		4	11,7	18
		od 5	13,5	19,8
E	7,3	2	8,1	15,3
		3	11,3	18,6
		4	11,7	19
		od 5	13,5	20,8
F	8,3	2	8,1	16,4
		3	11,3	19,6
		4	11,7	20
		od 5	13,5	21,8

5. OPŁATY DROGOWE W BELGII

W Belgii pobierane są opłaty drogowie od pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Rozliczane są poprzez Viapass, który wykorzystuje technologię satelitarną. System opłat drogowych w zależności od przejechanych kilometrów obejmuje istniejącą sieć odcinków rozliczanych za pomocą euro winiety na terenie: Flandrii, Regionu Stołecznego Brukseli oraz Walonii i zastępuje obowiązujące dotychczas w Belgii euro winiety czasowe. Opłaty drogowie można rozliczać ze sposobów: pre – paid albo post – paid. Kaucja za wypożyczenie urządzenia pokładowego wynosi 135 euro, która jest oddawana przy zwrocie urządzenia [23].

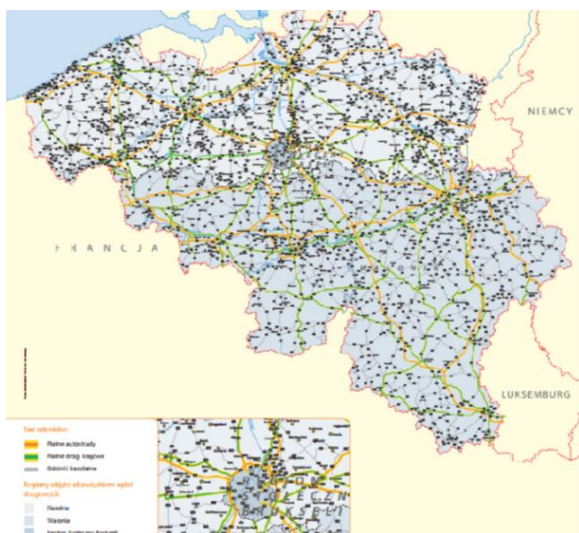
Montaż urządzenia pokładowego wykonuje się na dwa sposoby, przy użyciu przewodów podłączonych do instalacji elektrycznej w pojeździe (na stałe), albo za pomocą wtyku do zapalniczki standardowo załączanego do zestawu. Na rysunku 9 przedstawiono urządzenie pokładowe Viapass.

Rysunek 10 pokazuje mapę Belgii z zaznaczonymi drogami płatnymi. Na pomarańczowo zaznaczono płatne autostrady, a na zielono płatne drogi krajowe.

W tabeli 7 zestawiono opłaty za autostrady i drogi krajowe w regionie Flandrii, Walonii i Brukseli [24].

Rys. 9. Urządzenie Viapass [23]

Rys. 10. Mapa dróg płatnych w Belgii [25]

Tab. 7. Opłaty za autostrady i drogi krajowe

Norma emisji spalin	> 3,5t - 12t	>12t – 32t	> 32t
Euro 0 - 2	0,146	0,196	0,200
Euro 3	0,126	0,176	0,18
Euro 4	0,095	0,145	0,149
Euro 5	0,074	0,124	0,128
Euro 6			

6. OPŁATY DROGOWE W HOLANDII, LUKSEMBURGU, DANII I SZWECJI

Pojazdy o masie 12 ton i większej, aby mogły poruszać się po autostradach w Holandii, Luksemburgu, Danii i Szwecji, muszą mieć wykupione eurowiniety służące do rozliczania opłat drogowych. obowiązek ten nie dotyczy autobusów. Potwierdzenie w formie winiety, obejmujące okres od jednego dnia do jednego roku, można je uzyskać uiszczając opłaty na stacjach benzynowych lub przejściach granicznych. W przypadku eurowiniety wszystkie niezbędne dane (numer rejestracyjny i kraj zarejestrowania pojazdu, klasa emisji spalin, liczba osi oraz termin ważności winiety) są ewidencjonowane elektronicznie, co oznacza, że kierowca nie musi okazywać żadnych dodatkowych potwierdzeń na okoliczność ewentualnej kontroli [26].

W tabeli 8 zestawiono stawki za eurowiniety [27].

Tab. 8. Stawki eurowiniety

Klasa emisji spalin	1-3 osi	4 lub więcej osi
Stawka roczna		
Euro 0	960	1550
Euro 1	850	1400
Euro 2 – 6	750	1250
Stawka miesięczna		
Euro 0	96	155
Euro 1	85	140
Euro 2 – 6	75	125
Stawka tygodniowa		
Euro 0	26	41
Euro 1	23	37
Euro 2 – 6	20	33
Stawka dzienna		
Euro 0 - 6	8	8

7. OPŁATY DROGOWE WE WŁOSZECH

We Włoszech pobierane są opłaty za korzystanie z autostrad (rys. 11), których łączna długość wynosi około 6600 kilometrów. Rozliczanie opłat odbywa się za pomocą urządzenia Telepass. Zamontowanie urządzenia pokładowego Telepass na przedniej szybie umożliwia automatyczne rejestrowanie opłat podczas przejazdu przez punkt poboru opłat, a następnie ich rozliczenie [28].

Rys. 11. Mapa dróg płatnych we Włoszech [28]

Opłaty zależą od liczby przejechanych kilometrów, kategorii pojazdu oraz ukształtowania terenu (rys. 12).

8. OPŁATY DROGOWE WE FRANCJI

Tis PL, czyli telematyczny system poboru opłat drogowych, obowiązuje na terenie Francji wszystkie samochody ciężarowe kategorii 3 i 4. Opłaty drogowy są rejestrowane w pełni automatycznie za pomocą urządzenia pokładowego mocowanego do przedniej szyby. Urządzenie Liber-t BOX umożliwia korzystanie ze wszystkich zalet elektronicznego systemu poboru opłat drogowych. Opłaty pobierane są od wszystkich pojazdów powyżej 3,5 tony na ok. 9000 kilometrów francuskich autostrad oraz za przejazd niektórymi mostami oraz tunelami [30].

Na rysunku 13 przedstawiono mapę Francji z płatnymi odcinkami dróg.

W celu określenia kategorii pojazdu, który objęty jest obowiązkiem opłaty za przejazd po francuskich autostradach stosowane są trzy kryteria [30]:

- wysokość maksymalna zespołu pojazdu,
- dopuszczalna masa całkowita ciągnika,
- liczba osi.

Kategoria pojazdu, taryfy jednostkowe edycji 2015	Taryfa nizinna, €/km	Taryfa górska, €/km
Dwuosiowe pojazdy A - o wysokości do 1.30 m mierzonej przy przedniej osi 	0,06936	0,08191
B - o wysokości powyżej 1.30 m mierzonej przy przedniej osi 	0,07097	0,08383
Trzyosiowe pojazdy 	0,09514	0,10995
Czterosiowe pojazdy 	0,14286	0,16731
Pięćosiowe pojazdy 	0,16830	0,19787

Rys. 12. Opłaty za autostrady we Włoszech [29]

Rys. 13. Mapa odcinków płatnych we Francji [33]

We Francji nie ma jednolitej stawki kilometrowej za korzystanie z dróg płatnych. Wysokość opłat drogowych jest zależna od danego odcinka drogi, kategorii pojazdu, normy emisji zanieczyszczeń oraz liczby osi. W niektórych miejscach zależy nawet od dnia i godziny przejazdu [31].

Kategorie pojazdów są następujące [32]:

- kategoria 1 – pojazdy włącznie z przyczepami o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony oraz wysokości do 2 metrów,
- kategoria 2 – pojazdy włącznie z przyczepami o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony oraz wysokości od 2 do 3 metrów,
- kategoria 3 – pojazdy dwuosiowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony lub powyżej 3 metrów wysokości,

- kategoria 4 – pojazdy z przyczepami włącznie posiadający 3 lub więcej osi o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony lub wysokości powyżej 3 metrów,
- kategoria 5 – motocykle.

9. OPŁATY DROGOWE W HISPANII

Hiszpański system poboru opłat drogowych nosi nazwę VIA-T. Od wszystkich pojazdów korzystających z hiszpańskich autostrad pobierane są opłaty. Opłaty za przejazd autostradami i tunelami mogą być rozliczane przy użyciu kart płatniczych lub urządzenia pokładowego VIA-T BOX. W Hiszpanii tak jak we Francji, nie ma ustalonej jednolitej stawki za przejazd 1 kilometra płatnym odcinkiem drogi. Wysokość opłat drogowych jest uzależniona od przebytego odcinka, kategorii pojazdu oraz pory dnia, a nawet sezonu [34].

Na rysunku 14 przedstawiono mapę Hiszpanii z zaznaczonymi na pomarańczowo i niebiesko płatnymi odcinkami dróg oraz tunejami.

Rys. 14. Mapa płatnych autostrad w Hiszpanii [35]

10. OPŁATY DROGOWE W SZWAJCARII

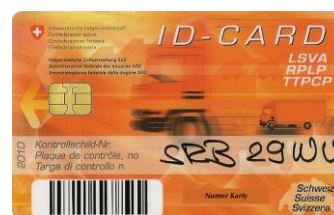
Od wszystkich pojazdów ciężarowych i przyczep o masie całkowitej powyżej 3,5 tony, poruszających się po drogach w Szwajcarii, pobierana jest opłata LSVA [36].

Wysokość opłaty LSVA ustalana jest w zależności od [36]:

- dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu lub zestawu,
- liczby pokonywanych kilometrów,
- stawki uzależnionej od klasy emisji spalin.

Pierwszy wjazd – pojazd jeszcze niezarejestrowany

Podczas pierwszego wjazdu na teren Szwajcarii pojazd musi być zarejestrowany w urzędzie celnym. Należy dostarczyć kopię wypełnionego formularza rejestracyjnego LSVA wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami. Dla pojazdu zostanie wystawiona karta ID Card (rys. 15.) zawierająca wszystkie stałe dane pojazdu. Karta ta wymagana jest każdorazowo podczas wjazdu na terytorium Szwajcarii [36].

Rys. 15. Karta ID Card obowiązująca w Szwajcarii [37]

Wjazd – pojazd już zarejestrowany

Podczas wjazdu na terytorium Szwajcarii pojazdem już zarejestrowanym, odpowiednią kartę ID Card należy umieścić w jednym z terminali LSVA oraz wybrać sposób płatności. Po dokonaniu tej czynności zostanie wystawione potwierdzenie LSVA w dwóch egzemplarzach, które należy zachować aż do momentu opuszczenia terytorium Szwajcarii. Na potwierdzeniu należy obowiązkowo podać aktualny stan licznika, dopuszczalną masę całkowitą przyczepy w tonach, jeżeli wchodzi ona w skład zestawu oraz wybraną trasę przejazdu, a następnie podpisać potwierdzenie i przekazać je pracownikowi urzędu celnego. Po dokonaniu odprawy celnej można wjechać na teren Szwajcarii [36].

W tabeli 8 przedstawiono stawki opłat drogowych za tonokilometr w Szwajcarii [38].

Tab. 8. Opłaty drogowie w Szwajcarii

Klasa emisji spalin	Stawka za tonokilometr
Euro 0 1 2 3	0,0310
Euro 2 3 z filtrem cząstek stałych	0,0279
Euro 4 5	0,0269
Euro 6	0,0228

11. OPŁATY DROGOWE W AUSTRII

Wszystkie samochody ciężarowe oraz autobusy o masie całkowitej powyżej 3,5 tony poruszające się po austriackich autostradach i drogach szybkiego ruchu objęte są opłatami drogowymi. Ich wysokość uzależniona jest od długości pokonywanej trasy, a rozliczać je można za pomocą urządzenia pokładowego GO-Box przedstawionego na rysunku 16.

Rys. 16. Urządzenie pokładowe Go-Box [40]

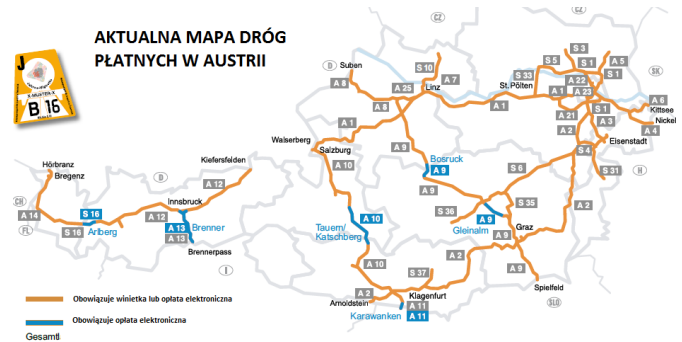
O wysokości opłaty od pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony oprócz długości pokonywanej trasy decyduje także liczba osi i klasa emisji spalin według normy EURO [39].

W tabeli 9 przedstawiono stawki opłat drogowych w Austrii [41].

Na rysunku 16 pokazano mapę Austrii z zaznaczonymi odcinkami płatnymi.

Tab. 9. Stawki opłat drogowych w Austrii

Grupa taryfowa	Kategoria 2 2 osie		Kategoria 3 3 osie	
	dzień	noc	dzień	noc
Pora dnia				
A Klasy emisji EURO VI	0,17800	0,17840	0,24983	0,25075
B Klasy emisji EURO EEV	0,19660	0,19700	0,27587	0,27679
C Klasy emisji EURO IV + V	0,20290	0,20330	0,28469	0,28561
D Klasy emisji EURO 0 do III	0,22290	0,22330	0,31269	0,31361
Grupa taryfowa	Kategoria 4+ 4 i więcej osi			
	dzień	noc		
Pora dnia				
A Klasy emisji EURO VI	0,37436	0,37552		
B Klasy emisji EURO EEV	0,40657	0,40773		
C Klasy emisji EURO IV + V	0,41665	0,41781		
D Klasy emisji EURO 0 do III	0,44865	0,44981		

Rys. 16. Mapa dróg płatnych w Austrii [42]

PODSUMOWANIE

W większości krajów Unii Europejskiej pobierane są opłaty za przejazd po autostradach i drogach ekspresowych od samochodów powyżej 3,5 tony. Dotyczy to takich krajów jak: Polska, Czechy, Słowacja, Belgia, Francja, Szwajcaria oraz Austria. W Niemczech opłaty pobierane są od pojazdów powyżej 7,5 tony, a w Holandii, Luksemburgu, Danii i Szwecji opłaty obowiązują dla pojazdów od 12 ton w górę. We Francji nie ma jednolitej stawki kilometrowej za korzystanie z dróg płatnych. Wysokość opłat drogowych jest zależna od danego odcinka drogi, kategorii pojazdu, normy emisji zanieczyszczeń oraz liczby osi. W Hiszpanii tak jak we Francji, nie ma ustalonej jednolitej stawki za przejazd 1 kilometra płatnym odcinkiem drogi. Wysokość opłat drogowych jest uzależniona od przebytego odcinka, kategorii pojazdu oraz pora dnia czy nawet sezonu. We Włoszech oraz w Hiszpanii pobierane są opłaty od wszystkich kategorii pojazdów, w tym samochodów osobowych i motocykli, które poruszają się po autostradach. Na chwilę obecną każdy kraj ma swoje własne urządzenie do pobierania opłat, co powoduje, że zawodowi kierowcy na desce rozdzielczej posiadają całą gamę urządzeń. We Francji i Hiszpanii za autostrady pobierana jest opłata z cennika, tak jak na Polskiej autostradzie A4. Za pobór opłat odpowiedzialni są koncesjonariusze, prywatne podmioty. W Holandii, Luksemburgu, Danii i Szwecji należy przed wjazdem do kraju wykupić winiętę dziową, tygodniową, miesięczną lub roczną, jedynie te kraje nie posiadają urządzeń do pobierania opłat.

BIBLIOGRAFIA

- Bąk M., *Koszty i opłaty w transporcie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2010.
- Kacperczyk R., *Transport i spedycja*, Difin, Warszawa 2009.
- Łacny J., *Funkcjonowanie międzynarodowego transportu drogowego ładunków w gospodarce globalnej*, Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2009.
- Rydzkowski W., *Współczesna polityka transportowa*, PWE, Warszawa 2017.
- Starkowski D., Bieńczyk K., Zwierzycki W., *Samochodowy transport krajowy i międzynarodowy, Kompendium wiedzy praktycznej*, Systherm D. Gazińska S.J., Poznań 2009.
- Wasiak M., Jacyna-Golda I., *Transport drogowy w łańcuchach dostaw. Wyznaczanie kosztów*, PWN 2016.
- Wojewódzka-Król K., Załoga E., *Transport. Nowe wyzwania*, PWN, Warszawa 2016.
- Zalewski W., *Rachunek kosztów działań w zarządzaniu przedsiębiorstwem transportu drogowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2017.

9. Oplaty drogowe w Polsce, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/polska/>.
10. Stawki opłat drogowych viaToll, <http://www.viatoll.pl/pl/pojazdy-ciezarowe/platnosci-i-stawki/stawki-oplat>.
11. viaBox, <http://www.viatoll.pl/pl/pojazdy-ciezarowe/system-viatoll/viaobox>.
12. Mapa odcinków płatnych w Polsce, <http://213.25.68.37/TollOverviewMap/default.aspxlang=pl&AspxAutoDetectCookieSupport=1>.
13. Oplaty drogowe w Czechach, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/inne-kraje/czechy/>.
14. Premid-Box, <http://www.mytocz.eu/pl/index.html>.
15. Mapa płatnych dróg w Czechach, <http://www.mytocz.eu/pl/system-opat-za-przejazd/mapa-patnych-drog/index.html>.
16. Oplaty drogowe na Słowacji, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/inne-kraje/s%C5%82owacja/>.
17. Sky-Toll, <https://www.emyto.sk/web/guest/funkcia-a-opis>.
18. Mapa płatnych dróg na Słowacji, <http://www.skionline.pl/stacje-oplaty-za-drogi-winiety-na-slowacji-w-roku-2015,samochodem-na-narty,6955.html>.
19. Oplaty drogowe w Niemczech, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/niemcy/>.
20. Mapa płatnych dróg w Niemczech, https://www.toll-collect.de/pl/toll_collect/rund_um_die_maut/mautpflichtige_strassen/mautpflichtige_strassen.html.
21. Toll-Collect, <http://www.kisaetr.hu/hir/toll-collect-nemet-autopalyadij-fizetes>.
22. Stawki opłat w Niemczech, https://www.toll-collect.de/pl/toll_collect/rund_um_die_maut/maut_tarife.html.
23. Oplaty drogowe w Belgii, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/inne-kraje/belgien/>.
24. Stawki opłat w Belgii, <http://www.viapass.be/fileadmin/viapass/documents/download/tarievenN.JPG>.
25. Mapa dróg płatnych w Belgii, https://www.dkv-euroservice.com/pl/media/content/documents_1/benefits/toll_9/belgium/streckenkarte_maut_belgien_pl.pdf.
26. Oplaty drogowe w Holandii, Luksemburgu, Danii i Szwecji, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/inne-kraje/eurowinieta/>.
27. Stawki opłat, <https://www.eurovignettes.eu/portal/pl/tariffs/tariffs?reset=true>.
28. Oplaty drogowe we Włoszech, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/w%C5%82ochy/>.
29. Mapa dróg płatnych we Włoszech, https://www.pzmtravel.com.pl/pzmoferta/oplaty_drogowe,231.html.
30. Oplaty drogowe we Francji, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/francja-tis-pl/>.
31. Oplaty drogowe we Francji, <http://www.autoroutes.fr/FCKeditor/UserFiles/File/D%C3%A9pliant%20tarifs%202017.pdf>.
32. Kategorie pojazdów we Francji, https://www.dkv-euroservice.com/pl/media/content/documents_1/benefits/toll_9/france/maut_system_pl.pdf.
33. Mapa odcinków płatnych we Francji, https://www.dkv-euroservice.com/pl/media/content/documents_1/benefits/toll_9/france/mt_fr_streckenkarte_asfa.pdf.
34. Oplaty drogowe w Hiszpanii, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/inne-kraje/hiszpania/>.
35. Mapa dróg płatnych w Hiszpanii, https://www.dkv-euroservice.com/pl/media/content/documents_1/benefits/toll_9/spain/streckenetz_es/maut_streckennetz_spanien_pl.pdf.
36. Oplaty drogowe w Szwajcarii, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/szwajcaria/rejestracja/>.
37. ID CARD, <http://kdtruck.blogspot.com/2012/08/szwajcaria-opaty-za-drogi.html>.
38. Stawki opłat w Szwajcarii, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-w-europie/>.
39. opłaty drogowe w Austrii, <https://www.dkv-euroservice.com/pl/us%C5%82ugi/op%C5%82aty-drogowe/op%C5%82aty-drogowe-wg-kraju/austria/>.
40. Go-Box, <https://www.go-maut.at/portal/faces/pages/common/portal.xhtml>.
41. Stawki opłat w Austrii, <http://www.asfinag.at/maut/maut-fuer-lkw-und-bus>.
42. Mapa dróg płatnych w Austrii, <http://e-chorwacja.info/oplaty-drogowe-w-drodze-do-chorwacji/>.

Road charge in Poland and selected countries of the European Union

Transport policy is one of the major policies of the European Union. The road charges in Europe have become a necessity as a result of increasing costs of maintenance and construction of new road infrastructure. It forced the states in Europe to impose additional charging schemes for the use of their roads. The article describes road charges for Poland, the Czech Republic, Slovakia, Germany, Belgium, the Netherlands, Luxembourg, Denmark, Sweden, Italy, France, Spain, Switzerland and Austria.

Autorzy:

- mgr inż. **Paulina Wiecha** – Wydział Transportu, Politechnika Śląska
- dr hab. inż. **Piotr Czech**, prof. nzw. Pol. Śl. – Wydział Transportu, Politechnika Śląska
- mgr inż. **Katarzyna Turoń** – Wydział Transportu, Politechnika Śląska
- mgr **Karolina Koldys** – Wydział Transportu, Politechnika Śląska
- mgr inż. **Roman Urbańczyk** – Wydział Transportu, Politechnika Śląska
- mgr inż. **Artur Ziola** – Wydział Transportu, Politechnika Śląska